

Νικόλαος Ξεξάκης: Η 25η Μαρτίου ελευθερίας σύμβολο

/ [Γνώμες](#)



- **Νικολάου Γ. Ξεξάκη**
Ὁμότιμου Καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἐπίτιμου Μέλους τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
Προέδρου τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ Φίλων αὐτῆς

Μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν σημαντικῶν μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκπέμπει ἡ 25η Μαρτίου 1821, κεντρικὴ θέση κατέχει τὸ πολυτιμότερο, ἱερὸ καὶ πάντοτε ἐπίκαιρο ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἡ 25η Μαρτίου εἶναι ἡμέρα διπλῆς γιορτῆς, θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς, ἡ ὁποία προκαλεῖ στὸν Ὁρθόδοξο Ἕλληνα ἔντονα αἰσθήματα συγκίνησης, χαρᾶς, ὑπερηφάνειας, ψυχικῆς ἀνάτασης, προβληματισμοῦ καὶ καθήκοντος.

Ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὸν εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου, ὁ ὁποῖος δίνει τὸ ἄγγελμα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀπολύτρωσης καὶ τῆς σωτηρίας ὁλόκληρου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὅπως ψάλλει: «Σήμερα τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον...». Ὁ

Θεὸς Λόγος, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδας, σαρκώνεται, γίνεται ἄνθρωπος, ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου -ὅπως αὐτὸ μαρτυρεῖται καὶ στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως- γιὰ νὰ ἀπελευθερώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσει στὸ ἀρχαῖο κάλλος τῆς παραδείσιας κατάστασης, στὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεό.

Ἀλλὰ ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα, παράλληλα πρὸς τὴ θρησκευτική, γιορτάζει καὶ τὴν ἐθνική της ἐλευθερία. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ στυγεροῦ καὶ ἀποτρόπαιου ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ (1453), βασικὸ μέλημα καὶ ὁραματῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων ὑπῆρξε ἡ ἐπανάκτηση τοῦ πολυτιμότερου ἀγαθοῦ τῆς ἐλευθερίας. Τὸν διακαῆ καὶ ἐναγώνιο αὐτὸ πόθο τοῦ Ἑλλήνα ἐκφράζει εὐγλωττα καὶ τὸ γνωστὸ ποίημα «Ὁ βράχος καὶ τὸ κύμα» τοῦ μεγάλου μας ποιητῆ Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη. Ὁ βράχος ἦταν πελώριος, ἡ Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία τεράστια σὲ καταπίεση. Παράλληλα, ἡ δίψα τοῦ Ἑλλήνα γιὰ ἐλευθερία ὑπῆρξε, ἀναμφίβολα, ἀκατανίκητη, ἀδάμαστη, ἄσβεστη. Ἔτσι, ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξερράγη, συντονισμένα πλέον, ἡ ἐπανάσταση τῆς ἐθνεγερσίας, τὴν 25ῃ Μαρτίου 1821, κατὰ τὴν ὁποία ὁ φλογερὸς Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὕψωσε τὸ ἱστορικὸ Λάβαρο στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας. Κληρὸς καὶ λαὸς ἀντιστάθηκαν καὶ πολέμησαν μὲ ἥρωισμό καὶ αὐτοθυσία, γιὰ νὰ διατηρήσουν τῆς ἐλληνορθόδοξη ταυτότητά τους, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ γιὰ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερία.

Γιὰ τὴν πραγματοποίηση, λοιπόν, τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα, δύο ἦταν οἱ φωτεινοὶ σηματοδότες, ἄρρηκτα μεταξύ τους συνδεδεμένοι, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ἡ πίστη στὸν Θεό. Αὐτὸ ἀποτυπώνεται καὶ στὴ διακήρυξη τῆς Α' Ἑθνικῆς Συνέλευσης στὴν Ἐπίδαυρο, τὴν 15ῃ Ἰανουαρίου 1822, ὅπου χαρακτηριστικὰ ἐπισημαίνεται: «Ὁ κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμος ἡμῶν ...εἶναι πόλεμος ἐθνικός, πόλεμος ἱερός... Ὁ ὕψιστος Θεὸς μᾶς ἐβοήθησε... εἰς τὸ τοιοῦτον μέγα τῷ ὄντι ἐγχείρημα».

Ἐπίσης, οἱ συγκροτήσαντες τὴ Γ' Ἑθνικὴ Συνέλευση (16/4/1826) «διακηρύττουν ὅλοι, μιᾶ φωνῇ καὶ μιᾶ γνώμῃ, ἐξ ὀνόματος ὅλου τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἡ σταθερὰ ἀπόφασίς του εἶναι... νὰ ζήσει καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἀκλόνητος εἰς τὰ ἱερὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς αὐτοῦ πίστεως, εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ὁποίας χύνονται ρεῖθρα αἱμάτων καὶ δακρύων, εἰς ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς ἐλληνικῆς γῆς, καὶ νὰ ἀγωνισθῇ μέχρι τελευταίας τοῦ ἀναπνοῆς εἰς ἀπόκτησιν τῆς Πατρίδος του...».

Βέβαια, πολλὰ καὶ διάφορα ὑπῆρξαν οἱ πτυχὲς καὶ οἱ φάσεις τοῦ ἐλληνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα: δόξας, θριάμβου καὶ ψυχικῆς ἐνότητος ἀφενός, ζοφερῶν καὶ λυπηρῶν καταστάσεων διχόνοιας ἀφετέρου. Πτυχὲς θετικές, ποὺ ἀποτελοῦν παράδειγμα πρὸς μίμηση, πτυχὲς ἀρνητικές, ποὺ συνιστοῦν παράδειγμα πρὸς ἀποφυγή. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑθνους εἶναι μέγας δάσκαλος καὶ

ὅταν ἀγνοεῖται, ἀκολουθοῦν, ἀναμφίβολα, ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα καὶ συμφορές.

Τὸ δῶρο τῆς ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖο μᾶς κληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας μὲ τόσες θυσίες, στηριζόμενοι σὲ ἀρχές καὶ ἀξίες, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν ἑλληνορθόδοξη παράδοση, ἔχουμε χρέος νὰ διαφυλάξουμε μὲ εὐγνωμοσύνη, καὶ καθῆκον νὰ χρησιμοποιήσουμε μὲ πιστότητα. Ἡ ἐλευθερία δὲν εἶναι ἀναρχία καὶ ἀσυδοσία, ὅπως, δυστυχῶς, συχνὰ παραποιεῖται καὶ παρερμηνεύεται τὸ ὀρθονόημά της. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος λέγει σχετικά, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουμε τὴν ἐλευθερίαν σὰν πρόσχημα γιὰ νὰ ἐπιτελοῦμε ἔργα κακίας, «μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν» (Α' Πέτρ. 2, 16). Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας ἐθνεγέρτης Ρήγας Φεραίος τονίζει ὅτι «Κ' ἡ ἀναρχία ὁμοιάζει τὴν σκλαβιά...». Ἐλευθερία δὲν σημαίνει ὅτι πράττω ὅτι δῆποτε ἐπιθυμῶ. Ἡ ἐλευθερία κινεῖται μέσα σὲ ὅρια, δὲν εἶναι αὐθαιρεσία.

Στοὺς σημερινοὺς ἄστατους, κρίσιμους καὶ δυσχεῖμερους καιροὺς, τοὺς ὁποῖους διερχόμαστε, ὡς συνέπεια τῆς πνευματικῆς κρίσης, ὀφείλουμε νὰ ἀφυπνισθοῦμε, νὰ προστατεύσουμε τὸ ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὑπόστασι τοῦ Ἑθνους, τὴν ἑλληνορθόδοξη ὀντότητά του. Νὰ διαφυλάξουμε τὸ θεῖο αὐτὸ δῶρο τῆς ἐλευθερίας γιὰ νὰ καταστεῖ ἡ κοινωνία, μὲ τὴν ὀρθὴ χρῆση τοῦ καὶ τὴν πρέπουσα παιδεία, περισσότερο ἀνθρώπινη, μακριὰ ἀπὸ τὴ διαφθορά, τὴν διαπλοκή, τὴν ἐκμετάλλευση, τὴ βία, τὴν καταπίεση, τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο νὰ γίνῃ σεβαστὸ καὶ ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς τοῦ καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς τοῦ νὰ ἀποβεῖ ἐλπιδοφόρο καὶ δημιουργικόν.

Τιμὴ καὶ εὐγνωμοσύνη στοὺς ἡρωικοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ἑλληνικῆς ἐθνεγερσίας!